

Instanța de fond: Curtea de Apel Chișinău (jud: N.Vascan)

DECIZIE

27 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte ședinței: Iulia Sîrcu

Judecători: Dumitru Mardari, Ion Druță, Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru

examinând recursurile declarate de Arseni Vladimir și Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova, împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2016,

adoptată în cauza intentată la contestația depusă de Arseni Vladimir împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova privind neeliberarea la cerere a informației electorale,

c o n s t a t ă :

La data de 01 septembrie 2016 reclamantul Arseni Vladimir a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale privind neeliberarea la cerere a informației electorale.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul Arseni Vladimir a indicat că la data de 31.08.2016, a depus la Comisia Electorală Centrală o cerere privind eliberarea informației electorale, și anume eliberarea a câte o copie la toate hotărârile Comisiei Electorale Centrale, în legătură cu organizarea și desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte a Republicii Moldova din 30 octombrie 2016; un Cod Electoral a RM cu ultimele modificări; câte un exemplar a oricărei literaturi (broșuri, cărți ș.a.) care a fost tipărită din contul Comisiei Electorale Centrale, după care să se conducă doritorii care vor să participe la alegerile prezidențiale în calitate de candidat la funcția de președinte al Republicii Moldova, inclusiv și în calitate de grupuri de inițiativă care înaintează ca candidați; modalitatea de a strînge semnături în susținerea candidatului din partea cetățenilor ce locuiesc în stînga rîului Nistru; informația ce ține de organizarea și desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte a Republicii Moldova din 30 octombrie 2016, și anume: denumirea tuturor localităților (municipii, orașe, sate, comune ș.a.) din Republica Moldova și din străinătate, unde sunt deschise secții de votare, informația privind banii ce au fost cheltuiți de către Comisia Electorală Centrală pînă la data de 31 august 2016, în legătură cu organizarea și desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte a Republicii Moldova din 30 octombrie 2016; informația privind cîți bani au fost transferați la Comisia Electorală Centrală din bugetul de stat, pentru partidele care

au participat la alegerile parlamentare din anul 2014 și la alegerile locale din 2015, și câți au bani au fost transferați de la Comisia Electorală Centrală acestor partide pînă la data de 31 august 2016, și în baza căror hotărâri, indicații ș.a.

Astfel, reclamantul Arseni Vladimir a indicat că nu a primit răspuns la informația solicitată, demersul fiind restituit fără examinare, din care motiv a depus în instanța de judecată, cerere de chemare în judecată privind obligarea Comisiei Electorale Centrale de a-i elibera informația solicitată.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2016 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Arseni Vladimir împotriva Comisiei Electorale Centrale privind accesul la informație, neeliberarea la cerere a informației electorale.

S-a constatat faptul încălcării dreptului reclamantului Arseni Vladimir privind accesul la informație, eliberarea la cerere a informației electorale și s-a considerat ilegal refuzul pîrtei Comisiei Electorale Centrale privind eliberarea parțială a informației solicitate de către reclamantul Arseni Vladimir, prin cererea din 31 august 2016, și anume: eliberarea cîte o copie a tuturor hotărîrilor Comisiei Electorale Centrale emise la data de 31.08.2016 în legătură cu organizarea și desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte a Republicii Moldova din 30 octombrie 2016; privind modalitatea de a strînge semnături în susținerea candidatului pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea cetățenilor ce locuiesc în stînga rîului Nistru; informația privind banii ce au fost cheltuiți de către Comisia Electorală Centrală pînă la data de 31 august 2016, în legătură cu organizarea și desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte a Republicii Moldova din 30 octombrie 2016; informația privind câți bani au fost transferați la Comisia Electorală Centrală din bugetul de stat, pentru partidele care au participat la alegerile parlamentare din anul 2014 și la alegerile locale din anul 2015, și câți bani au fost transferați de la Comisia Electorală Centrală acestor partide pînă la data de 31 august 2016, și în baza căror hotărâri, indicații ș.a.

S-a obligat Comisia Electorală Centrală de a elibera reclamantului Arseni Vladimir informația solicitată prin cererea din 31 august 2016, după cum urmează:

1) o copie a tuturor hotărîrilor Comisiei Electorale Centrale, în legătură cu organizarea și desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte a Republicii Moldova din 30 octombrie 2016, adoptate pînă la data de 31 august 2016.

2) informația privind modalitatea de a strînge a semnături în susținerea candidatului pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea cetățenilor ce locuiesc în stînga rîului Nistru;

3) informația privind banii ce au fost cheltuiți de către Comisia Electorală Centrală pînă la data de 31 august 2016, în legătură cu organizarea și desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte a Republicii Moldova din 30 octombrie 2016;

4) informația privind câți bani au fost transferați la Comisia Electorală Centrală din bugetul de stat, pentru partidele care au participat la alegerile parlamentare din anul 2014 și la alegerile locale din anul 2015, și câți au bani au fost transferați de la Comisia Electorală Centrală acestor partide pînă la data de 31 august 2016, și în baza căror hotărâri, indicații ș.a.

S-a respins cerințele reclamantului Arseni Vladimir privind obligarea pârtei Comisia Electorală Centrală de a elibera reclamantului Arseni Vladimir informația solicitată prin cererea din 31 august 2016, după cum urmează:

1) un Cod Electoral a RM cu ultimele modificări; câte un exemplar a oricărei literaturi broșuri, cărți ș.a., care au fost tipărite din contul Comisiei Electorale Centrale, după care să se conducă doritorii care vor să participe la alegerile prezidențiale în calitate de candidat la funcția de președinte al Republicii Moldova, inclusiv și în calitate de grupuri de inițiativă care înaintează candidații;

2) informația ce ține de desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte a Republicii Moldova din 30 octombrie 2016, și anume: denumirea tuturor localităților (municipii, orașe, sate, comune ș.a.) din Republica Moldova și din străinătate, unde sunt deschise secții de votare.

La data de 16 septembrie 2016, Arseni Vladimir a declarat recurs împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2016, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii recurate și emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a contestației depuse.

La 23 septembrie 2016 Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova a declarat recurs împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2016, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii recurate în partea ce ține de admiterea parțială a cererii de chemare în judecată depusă de către Vladimir Arseni împotriva Comisiei Electorale Centrale privind accesul la informație, neeliberarea la cerere a informației electorale; constatarea încălcării a dreptului reclamantului privind accesul la informație, la eliberarea la cerere a informației electorale și obligarea Comisiei Electorale Centrale de a-i elibera informația solicitată prin cererea din 31 august 2016: o copie a tuturor hotărîrilor Comisiei Electorale Centrale emise la data de 31.08.2016 în legătura cu organizarea și desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 30 octombrie 2016; informația privind modalitatea de a strînge semnături în susținerea candidatului pentru funcția de președinte al Republicii Moldova din partea cetățenilor ce locuiesc în stînga rîului Nistru; informația privind banii ce au fost cheltuiți de către Comisia Electorală Centrală pînă la data de 31 august 2016, în legătura cu organizarea și desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 30 octombrie 2016; informația privind cîți bani au fost transferați la Comisia Electorală Centrală din bugetul de stat, pentru partidele care au participat la alegerile parlamentare din anul 2014 și la alegerile locale din anul 2015, și cîți bani au fost transferați de la Comisia Electorală Centrală acestor partide pînă la data de 31 august 2016, și în baza căror hotărîri, indicații ș.a, și emiterea unei hotărîri noi prin care cererea de chemare în judecată depusă de Arseni Vladimir către Comisia Electorală Centrală să fie respinsă integral ca neîntemeiată.

În motivarea recursului Comisia Electorală Centrală a indicat că la adoptarea hotărîrii instanța de fond a aplicat eronat normele Legii nr. 190-XIII din 19 iulie 1994 cu privire la petiționare, ale Legii nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație și ale Codului electoral.

Modalitatea de examinare a petițiilor cetățenilor Republicii Moldova, adresate organelor de stat în scopul asigurării protecției drepturilor și intereselor lor legitime, este determinată de Legea nr. 190-XIII cu privire la petiționare.

Potrivit art. 4 alin. (1) din Legea menționată, prin petiție, în sensul prezentei legi, se înțelege orice cerere, reclamație, propunere, sesizare, adresată organelor de resort, inclusiv cererea prealabilă prin care se contestă un act administrativ sau nesoluționarea în termenul stabilit de lege a unei cereri.

Prin urmare, consideră recurentul că obiectul litigiului în cauză ține de Legea nr. 190-XIII cu privire la petiționare și nu de Legea nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație, aplicată eronat de către instanța de fond.

Prin urmare, Comisia Electorală Centrală nu poate fi considerată deținător al unei informații referitor la o procedura care nu este reglementată de lege.

La fel, Comisia Electorală Centrală nu poate fi considerată deținător al unei informații referitor la cheltuieli pentru organizarea și desfășurarea alegerilor prezidențiale din motiv că nu le-a efectuat pînă la data de 31 august 2016.

În ce privește informația despre cuantumului lunar al subvențiilor de la bugetul de stat pentru anul 2016 destinate partidelor politice conform performanțelor obținute la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014 și alegerile locale generale din 14 iunie 2015, aceasta a fost oferită alegătorilor prin publicarea pe site-ul Comisiei a hotărîrii nr. 112 din 18 august 2016.

La 27 septembrie 2016 Arseni Vladimir a depus supliment la recurs, solicitînd admiterea recursului din data de 16 septembrie 2016, obligarea Comisiei Electorale Centrale să elibereze informația electorală solicitată.

Verificînd legalitatea actului contestat prin prisma argumentelor invocate în cererile de recurs în raport cu normele de drept material și procedural aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile declarate de Arseni Vladimir și Comisiei Electorale Centrale, de a casa hotărîrea instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărîri, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

Conform art.68 alin. (6) Cod electoral, împotriva hotărîrii instanței de judecată poate fi depus un recurs în termen de 3 zile de la pronunțare.

Conform materialelor dosarului s-a stabilit că, Vladimir Arseni a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale indicînd că la data de 31.08.2016, a depus la Comisia Electorală Centrală o cerere privind eliberarea informației electorale, și anume eliberarea a cîte o copie la toate hotărîrile Comisiei Electorale Centrale, în legătură cu organizarea și desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte a Republicii Moldova din 30 octombrie 2016; un Cod Electoral a RM cu ultimele modificări; cîte un exemplar a oricărei literaturi (broșuri, cărți ș.a.) care a fost tipărită din contul Comisiei Electorale Centrale, după care să se conducă doritorii care vor să participe la alegerile prezidențiale în calitate de candidat la funcția de președinte al Republicii Moldova, inclusiv și în calitate de grupuri de inițiativă care înaintează ca candidați; modalitatea de a strînge semnături în susținerea candidatului din partea cetățenilor ce locuiesc în stînga rîului Nistru; informația ce ține de organizarea și desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte a Republicii Moldova din 30 octombrie 2016, și anume: denumirea tuturor localităților (municipii, orașe, sate, comune ș.a.) din Republica Moldova și

din străinătate, unde sunt deschise secții de votare, informația privind banii ce au fost cheltuiți de către Comisia Electorală Centrală pînă la data de 31 august 2016, în legătură cu organizarea și desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte a Republicii Moldova din 30 octombrie 2016; informația privind cîți bani au fost transferați la Comisia Electorală Centrală din bugetul de stat, pentru partidele care au participat la alegerile parlamentare din anul 2014 și la alegerile locale din 2015, și cîți au bani au fost transferați de la Comisia Electorală Centrală acestor partide pînă la data de 31 august 2016, și în baza căror hotărâri, indicații ș.a.

Totodată, Arseni Vladimir a indicat că Comisia Electorală Centrală a refuzat soluționarea cererii sale, fiind restituită fără examinare, din care motiv a depus în instanța de judecată, cerere de chemare în judecată privind obligarea Comisiei Electorale Centrale de a-i elibera informația solicitată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a admis parțial acțiunea, a constatat faptul încălcării dreptului privind accesul la informație, a considerat ilegal refuzul eliberării informației electorale și a obligat CEC sa elibereze reclamantului Arseni Vladimir o parte din informația solicitată, în rest cerințele reclamantului au fost respinse ca neîntemeiate.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, în raport cu criticele formulate în recursuri și materialul probator, consideră că concluzia primei instanțe este greșită, ce rezultă din aprecierea incorectă a materialului probator propus de părți în corelație cu prevederile legale aplicabile raportului juridic în litigiu.

Conform art. 1 al.2 al Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i s-a cauzat.

Art.2, al aceleiași legi, definește actul administrativ ca fiind manifestarea juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii. Actului administrativ, în sensul prezentei legi, este asimilat contractul administrativ, precum și nesoluționarea în termen legal a unei cereri.

Conform art. 16 alin. 1) din Legea contenciosului administrativ, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

La caz prezintă relevanță și prevederile art. 19 alin. (2) al Legii contenciosului administrativ, conform căror reclamantul va depune, o dată cu cererea de chemare în instanța de contencios administrativ, copia cererii prelabile cu dovada expedierii sau primirii acesteia de către organul respectiv, actul administrativ contestat ori, după caz, răspunsul autorității publice sau avizul de respingere a cererii prelabile.

Potrivit art.16 alin.(1) al Legii nr. 190-XII din 19 iulie 1994 cu privire la petiționare, petiționarii, care consideră că drepturile lor sînt lezate și nu sînt de acord

cu deciziile organului sau persoanei oficiale, care au examinat petiția, au dreptul de a se adresa în instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei, dacă, conform legii, se adresează direct în instanță, sau de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă, sau, în caz dacă în intervalul menționat nu au primit răspuns – din ziua când trebuiau să-l primească.

Alin.(4) al aceleiași legi, stipulează că instanța de contencios administrativ examinează cererea conform prevederilor Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000.

Analizând normele legale citate mai sus în coraport cu circumstanțele de fapt ale speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit, reține că, Arseni Vladimir la 31 august 2016, a înaintat o cerere către Comisia Electorală Centrală solicitând eliberarea informației electorale. (f.d.1 verso)

Prin răspunsul din 01.09.2016, nr. CEC 8/207, Comisia Electorală Centrală a lăsat fără soluționare cererea petiționarului Arseni Vladimir și i-a comunicat că, din motiv că cererea înregistrată la Comisia Electorală Centrală cu nr. CEC -9/12 din 31 august 2016, a fost expusă fără respectarea normelor ortografice și ortoepice ale limbii de stat, textul demersului fiind neciteț, a fost restituită fără examinare.(f.d.8)

Astfel, la caz se poate afirma că autoritatea publică - Comisia Electorală Centrală, neîntemeiat a refuzat soluționarea cererii petiționarului, în sensul stabilit de art. 2 a Legii contenciosului administrativ, nu a soluționat cererea lui Arseni Vladimir din 31 august 2016, conform prevederilor legale, ci a restituit-o lăsând-o fără examinare.

Prin urmare, instanța de recurs constată, că concluziile instanței de fond și soluția dată în sensul admiterii parțiale a acțiunii prin constatarea faptului încălcării dreptului privind accesul la informație, considerarea ilegalității refuzului eliberării informației electorale și obligarea eliberării informației solicitate sunt incorecte, fapt ce rezultă din interpretarea greșită a prevederilor legale, în coroborare cu materialul probator prezentat de părți.

În conexiunea celor relatate, în situația în care autoritatea publică nu a luat atitudine în privința cererii petiționarului din data de 31.08.2016, lăsând-o fără soluționare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de judecată nu poate substitui autoritatea publică în luarea deciziei pe marginea solicitării petiționarului.

În această situație, reeșind din faptul că Comisia Electorală Centrală nu a soluționat cererea lui Arseni Vladimir din 31 august 2016, conform prevederilor legale, dar a restituit-o lăsând-o fără examinare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar, în conformitate cu prevederile art. 25 din Legea contenciosului administrativ, de a obliga autoritatea publică - Comisia Electorală Centrală de a examina cererea din 31 august 2016 depusă de Arseni Vladimir privind eliberarea informației solicitate.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost stabilite de către prima instanță și nu este necesară verificarea suplimentară a căror va dovezi, însă normele de drept material au fost interpretate eronat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile declarate de Arseni Vladimir și Comisia

Electorală Centrală, de a casa hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre, prin care a obliga autoritatea publică - Comisia Electorală Centrală de a examina cererea din 31 august 2016 depusă de Arseni Vladimir privind eliberarea informației solicitate.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admit recursurile declarate de către Arseni Vladimir și Comisia Electorală Centrală.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2016, adoptată în cauza intentată la contestația depusă de Arseni Vladimir împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova privind neeliberarea la cerere a informației electorale, și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se obligă Comisia Electorală Centrală de a examina cererea din 31 august 2016, depusă de Arseni Vladimir, privind eliberarea informației solicitate.

Decizia este irevocabilă.

Președinte ședinței

Iulia Sîrcu

Judecători:

Dumitru Mardari

Ion Druță

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru